

Forkvindens mundtlige beretning – 25. maj 2019

Kære Rådsmedlemmer – nye og gamle, kære bestyrelse, kære sekretariat,

Hvis jeg skal pege på én ting, som jeg tager med mig fra det MS år, der nu går på held, så er det vigtigheden af at kende det fundament, man står på.

MS bygger på et meget enkelt og dog meget radikalt princip, nemlig princippet om alle menneskers ligestilling. Den samme tanke, den samme værdi, lå til grund, da FN, 5 år efter MS' fødsel i 1948, vedtog Verdenserklæringen om Menneskerettigheder.

Og vores grundlæggere var overbeviste om, at hvis mennesker arbejdede sammen, levede sammen, på tværs af skel, så ville denne grundlæggende tanke om menneskers lige værd ikke alene være en tanke, men blive en personlig erfaring og følelse, virkeliggjort i det mellemfolkelige samvirke. På den måde opstod MS som et af de mange levende eksempler på, at "en lille gruppe af tænksomme og engagerede borgere kan forandre verden – og ja, at det er den eneste ting, der nogensinde har forandret verden."

At kende sit fundament, gør det enkelt at tage stilling. At kende sit fundament som MS, gør det til vores pligt at tage stilling, at sige fra, når diskriminationen (altså dét at handle ud fra en vrangforestilling om, at nogen mennesker er mere værd, har mere ret, end andre) viser sit ansigt og især, når det sker fra vores folkestyres midte. Derfor var der heller ikke nogen tvivl hos os i MS om, at den 10. december 2018 – 70 året for Verdenserklæringen for Menneskerettigheder – skulle markeres både for at vise, at vi er mange, der står vagt om menneskerettighederne, og at vi tager afstand fra det menneskesyn og den kynisme, der viser sig,

- når Danmark, som et af verdens rigeste lande flere år i træk siger 'nej' til at tage imod kvoteflygtninge i en tid, hvor der aldrig har været så mange mennesker på flugt i verden,
- når Danmark vælger at indkvartere krigstraumatiserede asylansøgere klods op ad militære øvelsesområder,
- når Danmark vælger at indkvartere familier uden mulighed for, at de kan leve et liv som familie, også selvom det kun er for en kort stund,
- når Danmark vælger at bruge millioner af kroner på den symbolske og kyniske handling, det er, at indkvartere udlændinge på tålt ophold på en 'øde' ø, nemlig Lindholm.

Markeringen vakte genklang. Den samlede en meget lang række af organisationer og stemmer og viste med al ønskelig tydelighed, at der er et andet Danmark end det, som er blevet tegnet af vores ledende politikere gennem de seneste år.

Med princippet om menneskers lige værd følger også, at mennesker skal have lige muligheder for at udfolde deres liv. At kende sit fundament, gør det derfor også enkelt at tage stilling til spørgsmålet om klimaforandringer. For blandt meget andet, så repræsenterer klimaforandringerne et kolossalt mulighedstyveri:

Et tyveri begået med mere eller mindre skjulte metoder af nuværende og tidligere generationer som håndlangere for stater og forretningsimperier, der, som en del af den fossile elite, har kæmpet om og fremmet brugen af fossil energi og har lokket os med den evige økonomiske væksts lyksaligheder, og derigennem opbygget en enorm politisk og økonomisk magt – og på bekostning af nuværende og fremtidige generationer og deres livsmuligheder.

Et tyveri begået af de lande, der ikke bare var hurtige til at opbygge industriel og dermed økonomisk og militær magt, men også gjorde det på bekostning af de mange lande og befolkninger, der leverede råstofferne og – på forskellig vis gennem historien – arbejdskraften.

Derfor er klimakrisen også en global ulighedskrise og en global retfærdighedskrise!

Og ligesom øen Lindholm, familierne, der hører skud uden for asylcentre, og Danmarks nej til kvoteflygtninge blev nogle af de begivenheder, der har fået mange i Danmark til at erkende det grundlæggende skred i menneskesyn og den kynisme, der gennemsyrrer dansk politik i disse år, så blev den lange, varme og tørre sommer i 2018, en begivenhed, der for alvor gjorde det klart for mange i Danmark – unge såvel som ældre, landmænd såvel som politikere – at de klimaforandringer, som forskere, græsrodsorganisationer, naturfolk og mange andre, verden over, havde forudsagt og advaret om siden 70'erne, ja, nogen endda tidligere, de var og er en realitet, det ikke længere var muligt at tale sig udenom. Og at kravet om en grundlæggende bæredygtig omstilling af vores produktion og forbrug, og dermed af vores økonomi, ikke bare havde rod hos nogle få revolutionsromantikere, men faktisk har slået rod hos et meget – og for mange – overraskende bredt udsnit af befolkningen, der ikke længere vil lade sig lulle ind i magelighed og fortællinger om, at fremtidens teknologier vil løse problemerne for os, at Danmark jo bare er et lille land, der ingen forskel kan gøre.

Vi står lige nu et fuldstændig afgørende sted, hvor vi har muligheden for, med et ganske lille, men bestemt puf – og måske også et ganske lille kryds ☺ – at skubbe vores samfundsudvikling i en langt mere bæredygtig og retfærdig retning.

Derfor har det været

- helt oplagt at slutte os til de mange Folkets Klimamarcher, der har været gennem de seneste par år,
- helt oplagt at bakke op om den grønne studenterbevægelse og deres klimastrejker her igennem vinteren og foråret, og kravet om handling NU,
- helt oplagt sammen med 10 andre organisationer samlet i 92-gruppen at fremsætte det borgerforslag om en klimalov nu, der på rekordtid samlede mere end 60000 underskrifter og som rigtig mange politikere nu forholder sig til og forpligter sig på i deres valgkampe,
- helt oplagt at tilslutte os det initiativ, som på tværs af fagbevægelser og folkelige organisationer, kræver en indsats for ”Broen til fremtiden” og som – takket været os også understreger vigtigheden af global klimaretfærdighed.

Opgaven med at bringe det globale ind i det nationale og lokale og omvendt er bestemt ikke blevet mindre i løbet af de seneste år og det er en opgave, som ikke alene er relevant i Danmark, men også relevant i mange af de lande, hvor vores søsterorganisationer i ActionAid arbejder. Hvis jeg skulle pege på et område, hvor MS kunne opruste i Danmark og dermed måske også inspirere nogle af vores søsterorganisationer i ActionAid, så ville dette felt være et godt bud, altså

- hvordan vi gør det globale mere tilstedeværende i debatten og i initiativer for forandring generelt i Danmark, både på det nationale og på det lokale plan, og i særdeleshed
- hvordan vi styrker, at det globale perspektiv er tilstede i de debatter og de initiativer, vi selv som MS engagerer os i.

Den opgave håber jeg, at sekretariat og også en ny bestyrelse og den nye forperson tager på sig.

At kende sit fundament, gør det også enkelt at tage stilling til den racisme og det menneske- og samfundssyn, som kommer til udtryk, når en person som Rasmus Paludan opildner til had og konflikt og så helt åbenlyst taler imod det helt grundlæggende princip om menneskers lige værd. Mange vil gerne give det navne! For mig – og for os – er navnet ikke så vigtigt, for vi kender det, når vi ser det. Det gør det dog også smertefuldt. Både fordi vi har set det før, og også fordi vi har set det komme.

Da jeg i 2016 holdt min beretning, pegede jeg på "svækkelsen af demokratiske institutioner, faktaresistensen og højrepopulismen som en farlig cocktail, der skulle imødegås, men også forstås. Og som en del af baggrunden for højrepopulismen, pegede jeg på, at eliten havde fået øje på den som et vældig nyttigt redskab til at fjerne fokus fra den stigende ulighed og dermed til opretholde deres privilegier – i alle tilfælde for en stund!" For, som jeg sagde, "det er farlige kræfter, der sættes i spil i disse år." Desværre er det de farlige kræfter, der nu har vokset sig stærke og er sluppet fri – og som eliten nu forsøger at undsige! Jeg er sikker på, at jeg og vi ikke er de eneste, der har set det ske, og mit håb – midt i denne dystopiske fortælling – er, at vi lige nu står midt i endnu en af de begivenheder, der kommer til at udgøre et afgørende vendepunkt. Den optimistiske læsning er, at Rasmus Paludan repræsenterer det spejl, der viser, hvad det er for kræfter og forestillinger, visse af vores politikere og meningsdannere har leget med gennem de senere år, og som får det store flertal til at tage afstand og vælge en fundamental anden vej. Vores koncert på Rådhuspladsen i den forgangne uge bakker heldigvis denne læsning op!

At kende sit fundament, gør det også enkelt at slutte op om verdensmålene for bæredygtig udvikling og sammen med de heldigvis mange gode kræfter både i Danmark og i verden, som fastholder fokus på, at verdensmålene og 2030 dagsordenen som helhed ikke bare er flotte logoer og brocher og et fælles sprog, som virksomheder og organisationer kan bruge i deres årsberetninger, men at det er en dagsorden,

- der fordrer en grundlæggende omstilling af vores økonomi og af vores samfund, en dagsorden,
- der fordrer at vi indser og handler på, at vores ageren i vores familie, nabolag, i vores kommune, på vores virksomhed, i vores land, har konsekvenser andre steder i verden og at det først er, når vi også tager hånd om disse konsekvenser, at vi for alvor kan tale om bæredygtighed, og endelig at det er en dagsorden,
- der fordrer os til ikke at lade nogen i stikken.

MS har med konceptet 'Verdensklasse' taget initiativ til at 'bringe klassen ud i verden' og ikke mindst 'verden ind i klassen'.

Og MS – og i stigende grad også resten af ActionAid føderationen – er blandt de stemmer, der forsøger at holde vores politikere fast på den forpligtelse, der ligger i at have tilsluttet sig 2030 dagsordenen. Det bliver en vigtig dagsorden at forfølge, når vi om kort tid får en ny regering – både i forhold til vores udenrigs- og udviklingspolitik og også på den indenrigspolitiske bane.

At kende sit fundament – menneskers ligeværd, betydningen af mellemfolkeligt samvirke, erkendelsen af, at forandring sker, fordi tænkssomme og engagerede borgere vil den og skaber den, og så se, hvor og hvordan MS som organisation kan gøre en forskel – gjorde det også lettere, da vi for et par år siden lavede vores stadig nye strategi. Og det har båret frugt!

Det arbejde, som MS sammen med vores partnere rundt omkring i verden udfører som en del af de partnerskabsaftaler, vi har med Danida, er netop blevet gennemgået af et hold af eksterne eksperter. Og blandt de mange langt overvejende positive kommentarer, de havde, så bemærkede de, at ligegyldigt hvem de talte med – blandt bestyrelse, råd, sekretariatsfolk og partnere rundt i de lande, de nu besøgte – så hørte de en samstemmende fortælling om, hvad det nu var, MS gjorde, hvorfor og hvordan! Det er en utrolig positiv bedrift, som mange organisationskonsulenter og selvfølgelig også organisationer, ville ønske de kendte opskriften på. Den har vi!

Og så kan jeg jo ikke komme uden om, at når jeg står her i dag og har valgt, at dette er mit sidste Rådsmøde som forkvinde, så er det med en sær, men også dejlig blanding af stolthed, appetit og vemod.

Stolthed over det MS, vi har i dag, med rynker og klarsyn, med masser af mod og stædighed til at stå fast på fundamentet og ikke lade sig rive med af alskens modeluner og lokkende partnerskaber, med masser af både unge og ældre venner, i ind- og udland, som hun forstår at bringe sammen, Stolthed hver gang jeg hører hvordan vi hjælper til at mennesker i Tingbjerg, i El Salvador, i Bangladesh møder en ny side af sig selv, som den der kan og tør stå op for egne og andres rettigheder, og så en helt ufattelig stolthed over de super dygtige, engagerede og imødekommende medarbejdere, som MS gang på gang er i stand til at tiltrække og fastholde. Uden jer ville det være det være småt med resultater, og småt med retning og dybde på de forandringer, vi alle ønsker at skabe.

Og appetit. Appetit på at bruge alt, som MS har styrket i mig i min tid som forkvinde:

- den ukuelige tiltro til, at vi som små grupper af tænkssomme og engagerede borgere kan forandre verden;
- evnen til at række ud til andre;
- modet til at stå fast, også når det en gang imellem kan synes som om man står alene;
- visheden om, at der er nogen, der regner med os.

Alt det glæder jeg mig til at bruge i mit fortsatte engagement som aktiv pensionskunde, hvad enten det bliver i eller uden for JØPs bestyrelseslokale, og i mit engagement i min kommune for at fremme lokalt og folkeligt ejerskab til kritisk infrastruktur og for at bringe det globale ind i den lokale indsats for at nå Verdensmålene for Bæredygtig Udvikling, særligt når det gælder mad og landbrug.

Og så vemod, fordi det at være en del af holdet, i MS som helhed, i bestyrelsen og i rådet, har givet så meget fylde og glæde. Og på en uforklarlig måde er blevet til en del af mig! Min rolle bliver en ny, men fylden og glæden forbliver! Det har været et utroligt privilegie at stå i spidsen for MS i de forgangne 6 år, at mærke jeres opbakning, omsorg, de velmenende gode råd og kritiske kommentarer, og frem for alt jeres fantastiske engagement for de fællesskaber, vi sammen søger at skabe for en bæredygtig global udvikling og en retfærdig fordeling af jordens rigdomme.

Derfor vil jeg gerne slutte af med at sige en kæmpe tak

- til jer alle, til medlemmer, til frivillige: jer der knokler for aktivt medborgerskab og mod racisme, jer der knokler for vores køkken, hostel, cafeer her på fælledvej og i Århus og Odense, jer der bringer verden ind i klasseværelserne, jer der fortæller om skat, jer der arbejder for ansvarlige pensionskunder, jer der holder vores beslutningstagere til ansvar, jer, der arbejder for alternativer af alle slags, jer der holder foreningen demokratisk
- til alle i sekretariatet, alle jer, der får ord, billeder, penge, relationer, ideer, mennesker, information og projekter til at flyde de rette steder hen og får stedet her til at blomstre både i overført og konkret forstand – både dem af jer, der er her nu og dem, der har taget en kæmpe tjans i løbet af de 6 år jeg har haft fornøjelsen af at være forkvinde,
- til jer Rådsmedlemmer og Bestyrelseskolleger og så ikke mindst til de to generalsekretærer – Frans Mikael og Tim –
- og til Birgit, Hannah og Sisse for superloyalt og professionelt at passe foreningens demokratiske ryggrad, nemlig forholdet mellem sekretariat, bestyrelse, råd og medlemskab.

Det har været en kolossal fornøjelse og et privilegie at arbejde sammen med jer alle!

Tak for muligheden, tak for tilliden og tak for ordet!